

Laanekassens Ruin er forvoldt af de Byggeselskaber, der have tilladt sig med formel Ret, men ogsaa kun med formel Ret — i Virkeligheden ved Misbrug af en uheldig Dobbeltstilling i Bank og Byggeselskab — at tømme Laanekassen til Fordel for den af dem etablerede Byggevirk-somhed. Det første og vigtigste af disse Bygge- eller Ejendomsselskaber er „Bona“, som Statsgældsdirektør Andersen har været Medstifter af i 1902, og som han har været med at bestyre indtil 1906. Han var ganske vist — af rent tilfældige Grunde — baade kommen ud af „Bona“s og Laanekassens Bestyrelse inden Krisen. Men det vil forstaas, at den Omstændighed, at han indtil for ganske nylig havde været knyttet til begge Institutter og endog havde været Medstifter af „Bona“-Insti-tuttet, som blev den egentlige Kriseaarsag for Laanekassen, maatte give ham en Stil-ling i dette Forhold, som var langt fra den overlegne, upartiske Statsrepræsentants naturlige. Det maatte — selv for en ret laks Betragtning — stille sig som højst ejendommeligt, at et Institut, som Stats-repræsentanten i Bankkomiteen havde været Bestyrelsesmedlem i for godt halvandet Aar siden, afslørede som ruineret af den samme Byggespekulation, som var Aar-sagen til de formidable Tab i Detailhand-lerbanken.

Man kan derfor forstaa, at der hos denne Statsrepræsentant har været betyde- lig Tilbøjelighed til at faa en Ordning paa dette Forhold; men netop saaledes have ikke statslige, men ret blandede Hensyn ført ind paa det Skraaplan, som hele denne Lov giver Udtryk for. Hvad man under Statsrepræsentantens stærke Tilskyndelse og under hans kraftige Medvirken indlod sig paa for Laanekassens Vedkommende, var der derved aabnet Adgang til at til-lade ogsaa i de andre Tilfælde, hvor Inter-esserne hos Bankerne førte i samme Ret-ning, hvorved man lettest og billigst kunde blive Fortidens Synder kvit. Forholdene ved Fredericia Bank vise, hvorledes dette er udnyttet.

Heller ikke en anden Repræsentant

for en offentlig Institution — den konge-valgte Nationalbankdirektør — har været ganske klar over sin Stillings Forpligtel-ser. Eftersom en stor Del af Bankkomi-teens Forhandlinger ere optagne af ikke saa meget at gøre Skaden god som at for-delle den, kan man for saa vidt gøre Na-tionalbankens Udsending den Kompliment, at medens andre Bankdirektører ofte i for høj Grad have varetaget deres egen Banks Interesser, saa kan denne Anke ikke rettes mod Hr. Winther med blot et Gran af Føje: gennem alle Bankkomiteens For-handlinger faar man Indtryk af, at de garanterende Bankers Tal kun er fire.

Mindretallet hævder i Tilslutning til de Herrer Zahle og Alfred Christensen, og enig i Bedømmelsen af Konsekvenserne med Hr. N. C. Jensen, at hverken Overenskomsten eller Garanti-Loven kan hjenale en Udvidelse af Garantien, og at Overenskomstens Ordlyd (at Bankkomiteen er berettiget til at træffe saadanne Forholdsregler, der ere nødven-dige for at skaffe Ro paa Pengemarkedet) selvfølgelig maa forstaas indenfor de Græn-ser, Loven trækker.

I det følgende skal Mindretallet gøre nogle Bemærkninger om 1) Bankkomiteens Virksomhed og 2) om Forholdene ved Garantistiftelsen i Laanekassen, Fredericia-, Nibe- og Løgstør-Institutterne, idet Tilslutning til Udvidelsen af Garantien efter dets Skøn medfører en Anerkendelse af Bankkomiteens Virksomhed, som denne neppe har Krav paa.

I. Bankkomiteens Virksomhed.

1. Grundejerbanken.

Om Aarsagen til Bankens Stilling før 7. Februar skal man ikke paa dette Sted udtale sig. Den 29. Februar 1908 skønner Administrationen, at den er solvent, ja mener, at der endog er noget af den Aktie-kapital i Behold, der til et Beløb af 7 à 8 Mill. er ude imellem Publikum.

Ved en Opgørelse, som her skal ses bort fra, foretagen af en saakaldt Ak-tionærkomité, anslaaes c. 60 pCt. af Aktie-kapitalen at være i Behold; ved en Op-